

III.

Da det kongelige Sundhedskollegium oprettedes ved Reskript af 13. Maj 1803 for under det danske Kancellis Overbestyrelse at have et vedvarende Tilsyn med det hele Medicinalvæsen og med alle de offentlige Sundheds-Foranstaltninger i Kongens Riger og Lande, paalagdes der det i Reskriptet udtrykkeligt de samme Pligter og overdroges det de samme Rettigheder i Henseende til alt Medicinal-Politiet vedkommende, som i Følge Forordningen af 9. April 1740 og Foundationen af 22. Juni 1785 hidindtil i denne Henseende havde været paalagte og tilstaaede Collegium Medicum og det i København værende Kirurgiske Akademi.

Blandt de Bestemmelser, som derved bleve gældende for Kollegiet, var § 5 i Forordningen af 9. April 1740:

„Alle, som enten til det almindelige Bedste eller for sig selv i egne Tilfælde i Medicinen, Farmacien, Chymien, Kirurgien, Jordemoder- og alle dertil hørende Kunster og Videnskaber noget have at angive, foreslaa, forespørge, klage, Raad og Assisstance at søge, skal sig ved dette Kollegium sømmelig melde, uden dets Vidende og Approbation intet nyt og usædvanligt begynde, og, om nogen tror sig fornærmet, da oppebie dette Kollegii samdrægtige Betænkende og Decisum.“

Blandt Bestemmelserne i Foundationen af 22. Juni 1785 angaaende Kirurgisk Akademi kan fremhæves § 11:

„Ved alle Vakancer af kirurgiske Betjeninger som og udforderlige nye kirurgiske Indretninger — skal vedkommende Kollegia (d. e. Ministerier) hver Gang henvende sig til Akademiet for at lade sig foreslaa delige Subjekta til kgl. Befordring.“

Dette præciseredes yderligere i Reskriptet af 13. Maj 1803:

„Bemeldte Kollegium skal bestaa af et lige Antal Medici og Kirurgi. Det har, igennem Kancelliet, at gøre Kongen Forslag til Embeders Besættelse, som hører under dets Virkekreds; Medici om de medicinske, og Kirurgi om kirurgiske Embeder.“

I Kollegiets Instruks af 15. Juni 1813 § 25, udtales, at Forslag til Embedsbesættelser skal ske i Overensstemmelse med, hvad i Reskriptet af 13. Maj 1803 er fastsat.

For 100 Aar siden var man, som det fremgaar af de citerede Bestemmelser, paa det rene med, at der hører særlig Sagkundskab til at foretage retfærdige *Indstillinger om Embeders Besættelse*, og det blev derfor ikke blot bestemt, at Kollegiet skulde gøre Kongen Forslag, — et Forslag, der skulde gaa gennem Kancelliet, — men endogsaa, at Medici alene skulde gøre Forslag om medicinske, Kirurgerne alene om kirurgiske Embeder, og dette overholdtes strengt indtil Forskellen mellem Medici og Kirurger ophævedes ved Indførelsen af den fælles lægevidenskabelige Eksamen.

Det fortrinligste Eksempel paa, hvor nødvendigt det er, at det er sagkyndige, der gør Indstilling om Embeder, haves i Justitsminister Albertis Forsvar i Rigsdagen for, at *Privilegiet til at anlægge og drive et Apotek i Hadsund Nord* den 11. September 1905 var givet cand. pharm. H. C. Kjær, skønt han ikke var indstillet af Kollegiet.

Ministeren udtalte (Folketingets Forhandlinger 17. Oktober 1905, Spalte 399—400):

Den paagældende, der fik Bevilling til at oprette Apoteket, er født i 1865, er altsaa ikke noget rent Barn. Han blev farmaceutisk Kandidat i 1887, fungerede først i Viborg fra 1887 til 1891 og derefter fra 1891 til 1902 under forskellige Principaler paa Løveapoteket i Aalborg, det første Par Aar som Receptarius og siden som Skrankarius. Jeg beder ærede Medlemmer lægge Mærke hertil (Munterhed) — ja det er meget alvorlig og ansvarsfuld Stilling —, og ved Apoteker Ballhausens Død i 1902 blev han Provisor i Apoteket, blev antagen af Skifteretten til at bestyre det og bestyre det, indtil Apoteket blev solgt, hvilket medførte, at han kort efter kom ud af sin Stilling og derefter, saaledes som Forholdene have været i Faget i alt Fald hidtil, ikke har kunnet naa til andre Stillinger end til at vikariere for andre. Det var altsaa en Mand, som i 13 Aar har haft en fremtrædende Plads paa et stort Apotek, som havde bestyret denne Plads, dels under sin Principal, dels paa eget Ansvar til